

A41625

g(c2)

Г-70

Віктор Горобець

ГЕТЬМАН БРЮХОВЕЦЬКИЙ

*Життя
у славі, владі
та ганьбі*

Серія «Політичні портрети»

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО.

Чи може Руїна мати своїх героїв? 5

Глава 1. ЖИТТЯ «В ДОБРОМ ЗАХОВАНІЮ І В ЛАСЦІ» ГЕТЬМАНІВ

І ВІЙСЬКА ЗАПОРОЗЬКОГО НИЗОВОГО 9

«Мартинець Хмельницького».

Служба при гетьманському дворі 11

Службовий злет Брюховецького на Січі 18

Глава 2. ЗВИВИСТИЙ ШЛЯХ

ДО ГЕТЬМАНСЬКОЇ БУЛАВИ 23

Нові перспективи в умовах «війни берегів» 25

Перші кроки Брюховецького до гетьманства
лівобережного 52

Курс Москви на територіальне розчленування
Гетьманату 68

У фаворі в царя 76

Глава 3. «ЧОРНА» РАДА 1663-го 81

Ніжин напередодні ради 83

Гетьманські вибори 17 червня 1663 року.

Конфлікт та його інтерпретації 86

Зведення на гетьманство 18 червня 1663 року 95

<i>Глава 4.</i>	ЖИТТЯ У ВЛАДІ: ЛАВРИ ТА ТЕРНИ	101
	Царські сороки соболів «за верную службу и радения»	103
	Соціальна революція літа 1663-го?	105
	Судний день у Борзні	112
	Життя після ради	117
	Кременчуцька кампанія	121
	Неочікувані ракурси «дружби» гетьмана з місцеблюстителем	125
	Тривоги в переддень війни з Річчю Посполитою	132
	Батуринський іспит гетьмана	147
<i>Глава 5.</i>	У ГОНИТВІ ЗА ПРИМАРНОЮ СЛАВОЮ РАТНОЮ. ДИВНА ВІЙНА І КОНФЛІКТНИЙ МИР 1663–1664 РОКІВ	159
	Остання виправа Яна II Казимира на Лівобережжя	161
	Дива зимової кампанії на Лівобережжі	164
	Заради чого: лицарської слави, возз'єднання чи дипломатичних підступів?	176
	Українська карта в дипломатичному пасьянсі Москви та Варшави: партія 1664 року	193
	Війна затихає, а конфлікти Брюховецького з оточенням загострюються	202
<i>Глава 6.</i>	ОДРУЖЕННЯ НА МОСКВІ. ЗДОБУТКИ ТА ВТРАТИ ГЕТЬМАНСЬКОГО ПОСОЛЬСТВА 1665 РОКУ	213
	Мотиви явні та приховані гетьманового візиту до Москви	215
	Гетьманське посольство: люди та ранги	218
	Дипломатичні церемонії на шляху до Москви	222
	Дипломатичні церемонії при царському дворі	233
	Бенкетна частина гетьманського візиту	239

Хто ініціював інкорпораційний проект 1665-го?	246
Московський договір 1665-го в начерку: пропозиції та контрпропозиції сторін	256
Бенкетні настрої в переддень найтяжчих випробувань	259
Приватний бік державного візиту	263
Контрверсії переговорів 20 вересня 1665 року	265
Ухвалення «Новопоставленных» статей	270
Боярство, дворянство, дорогоцінні шати й інші щедроти з царського плеча	281
Гетьманат без гетьмана	285
Загадка одруження Брюховецького на Москві	307
Аудієнція в царя 18 листопада – прощальна?	311
Посольські справи після завершення посольства	320
Перші втрати перших українських дворян	327

<i>Глава 7.</i> ТРИВОЖНИЙ 1666-й І НЕ МЕНШ СКЛАДНИЙ 1667-й РОКИ	335
Клопітне боярське життя Івана Мартиновича на батьківщині	337
Комети, заздрість старшини, нелюбов товариства й інші прикраси гетьмана	344
Брюховецький в шатах збирача земель козацьких	347
Переяславське повстання літа 1666-го	351
Життя гетьмана в шлюбі, хворобах, фобіях і мракобіссі	357
«Андрусовський торг» між Москвою та Варшавою за Україну	362
Лівобережний Гетьманат після «торгу» в Андрусово	366
Казус Дорошенка у стосунках Брюховецького з Москвою	376

<i>Глава 8.</i> ПРОЗРІННЯ 1668-го	381
Рубікон у Гадячі	383
Життя за Рубіконом	389
Війна з Москвою — гуманна та не дуже	394
Дивне (не)приятелювання з Дорошенком	404
Остання рада гетьмана Брюховецького	409
ЕПЛОГ	415
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	422